

ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ «МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ»

КЛЮЧОВІ АКЦЕНТИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

МЕТА ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ» – розвиток особистості учня, формування в нього мовленнєвої і читацької культури, комунікативної та літературної компетентності, гуманістичного світогляду, національної свідомості, високої моралі, активної громадянської позиції, естетичних смаків і ціннісних орієнтацій, сформованості в учнів уміння користуватися мовними засобами в усіх видах мовленнєвої діяльності, читати та усвідомлювати прочитане, на розвиток інтересу до художньої літератури і системного читання, розкриття за допомогою засобів мови і літератури національних і загальнолюдських цінностей, формування гуманістичного світогляду особистості, розширення її культурно-пізнавальних інтересів, виховання в учнів любові, поваги до традицій українського народу, толерантного ставлення до культурних традицій інших народів (ДСБЗСО).

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ БАЗОВОЇ І ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (2011 р.)

розвиток умінь і навиків
особистості, формування здібностей,
застосування на практиці здобутих
знань

Вироблення вмінь і навиків в усіх
видах мовленнєвої (аудіювання,
читання, говоріння, письмо) та
читацької діяльності, різних сферах
спілкування (особистісна, публічна,
освітня);

формування комунікативної і
літературної компетентностей

Удосконалення, під час провадження
дослідницької діяльності, навиків
самостійної навчальної діяльності,
саморозвитку, самоконтролю,
розвиток художньо-образного
мислення, інтелектуальних і творчих
здібностей учнів, їх емоційно-духовної
сфери, естетичних смаків і загальної
культури

НАСКРІЗНІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ:

Мовний компонент (мовленнєва,
мовна, соціокультурна і діяльнісна
лінії).

Літературний компонент (ціннісна,
літературознавча, культурологічна,
компаративна лінії)

Формування стійкої мотивації до
вивчення української мови і
літератури, іноземних мов, мов і
літератур національних меншин,
світової літератури, любові до
української мови і культури, а також
поваги до інших мов і культур

Компетентнісний (сприяє
формуванню ключових і предметних
компетентностей), особистісно
орієнтований (розвиток
академічних, соціокультурних,
соціально-психологічних та інших
здібностей учнів) підходи

ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ «МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ»

НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ «УКРАЇНСЬКА МОВА»

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПІД ЧАС ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

1. Використання цифрових освітніх ресурсів у процесі навчання учнів закладів загальної середньої освіти : методичні рекомендації / за заг. ред. І.В. Удовиченко. Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. 132 с. URL: <https://surl.li/qqdzam>
2. Електронна бібліотека: сайт ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». URL: <https://lib.imzo.gov.ua/>
3. Куферок корисних застосунків: сайт Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. URL: <https://surl.li/mxpaud>
4. Методика компетентнісно орієнтованого навчання української мови учнів ліцею на рівні стандарту : методичний посібник. / Горошкіна О.М., Бондаренко Н.В., Попова Л. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2020. 128 с. URL: <https://surl.li/piobjn>
5. Мова війни: нові слова, нові значення, нове сприйняття: практичний посібник / упоряд. М. Мазурок, Л. Заводна. Рівне: РОІППО. 2023. 48 с. URL: <https://znayshov.com/FR/20240/801.pdf>
6. Мовленнєві жанри на уроках української мови в ліцеї (рівень стандарту): практичний посібник. / Голуб Н.Б., Новосьолова В.І., Галаєвська Л.В. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2020. 128 с. URL: <https://znayshov.com/FR/6085/193.pdf>
7. Організація освітньої діяльності в закладах освіти Сумської області в 2023-2024 навчальному році : методичні рекомендації / за заг. ред. І.В. Удовиченко. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2023. 224 с. URL: <https://surl.li/wajydi>
8. Організація освітньої діяльності в закладах освіти у 2024-2025 навчальному році: методичні рекомендації / за заг. ред. І.В. Удовиченко. Суми : ФОП Цьома С.П., 2024. 256 с. URL: <http://ir.soippo.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/547>
9. Подолання освітніх втрат з української мови та літератури в 5-11 класах. Методичні рекомендації та приклади уроків. Київ : 2023. 57 с. URL: <https://surl.li/snrxyl>
10. Практикум з методики навчання української мови. Практичний посібник. [Електронне видання] / Голуб Н.Б., Горошкіна О.М., Бондаренко Н.В., Новосьолова В.І., Попова Л.О. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2024. 142 с. URL: <https://znayshov.com/FR/33072/982.pdf>
11. Українська мова у визначеннях, таблицях і схемах. 5–11 класи. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 128 с. (Серія «Рятівник 2.0»). URL: <https://surl.li/bgrtak>
12. Український правопис / Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні. Київ : Видавництво «Наукова думка», 2019. 257 с. URL: <https://www.inmo.org.ua/pravopys-2019.html>

КЛЮЧОВІ АКЦЕНТИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА «УКРАЇНСЬКА МОВА»

Базові знання: уміння розрізняти усне і писемне мовлення, розмовляти правильно і комунікативно доцільно, орієнтуватися в мовленнєвій ситуації, сприймати текст на слух, запам'ятовувати його зміст, виявляти розуміння тексту і підтексту прослуханого, визначати тему та основну думку твору, оцінювати почуте, аналізувати особливості мовної форми, користуватися різними видами слухання, самостійно створювати письмові тексти, висловлювати в них власну думку про певну подію, ситуацію, прочитаний твір, дотримуватися вимог до мовлення, удосконалювати написане; визначати особливості національної культури, використовувати ці знання і знання, здобуті під час вивчення інших предметів, у власному мовленні, пояснювати значення слів, найуживаніших усталених висловів, сприймати зміст найвизначніших творів, використовувати їх у своєму мовленні, дотримуватися правил мовленнєвої поведінки відповідно до загальнолюдських норм і специфіки національної культури; застосовувати основні загальнонавчальні, творчі вміння, використовувати їх у різних життєвих і навчальних ситуаціях, користуватися основними комунікативними стратегіями тощо (ДСБЗСО)

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОГО МОВЦЯ, НАЦІОНАЛЬНО СВІДОМОЇ, ДУХОВНО БАГАТОЇ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ

ПРАКТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ: МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ УСПІХУ

Формуємо писемну комунікацію (написання резюме, мотиваційних, ділових електронних листів та офіційних заяв); навчаємо учнів правильно формулювати свої думки, дотримуючись етикету та офіційно-ділового стилю, що є критично важливим для майбутньої кар'єри; розвиваємо навички публічних виступів;

Навигаємо працювати з текстом: розвиваємо критичне мислення (аналіз медіа-текстів, інтерпретація художніх творів); опрацьовуємо тексти патріотичного, морально-етичного, естетичного спрямування, що сприятиме формуванню різних видів мислення, формуватиме систему ставлень до всього, що оточує учня/ученицю

Будуємо урок так, щоб у процесі навчання засобами виучуваного матеріалу розвивати в учнів логіку, пам'ять, мислення, уяву, увагу, спостережливість і мовлення

*Розподіл годин на вивчення навчальних предметів, відповідно до
Типової освітньої програми*

Навчальна програма «Українська мова для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання 10-11 класи» (рівень стандарту, 2017 р.)
Навчальна програма «Українська мова для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи» (профільний рівень, 2017 р.)
«Українська мова 5-9 класи» програма для загальноосвітніх навчальних закладів (2017 р.)

Формуємо в учнів здатність логічно обґрунтовувати позицію, уміння та навички переконливо висловлювати свої думки, почуття, погляди в різних комунікативних ситуаціях, тлумачити поняття, факти (через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів)

**ЧЕК-ЛИСТ
УЧИТЕЛЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА «УКРАЇНСЬКА МОВА»**

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
(9 клас)**

**ПІДРУЧНИК
ДЛЯ 9 кл.**

ДИДАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ДЛЯ 10-11 класу**

**ПІДРУЧНИК
ДЛЯ 10-11 кл.**

ДИДАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

ЦИФРОВІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ

**НАВЧАЛЬНА(-НІ)
ПЛАТФОРМИ**

**ВІРТУАЛЬНА (-НІ)
ЕКСКУРСІЯ (-Ї)**

**ОНЛАЙН-
ІНСТРУМЕНТИ /
РЕСУРСИ**

НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ «УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА»

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПІД ЧАС ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

1. Використання цифрових освітніх ресурсів у процесі навчання учнів закладів загальної середньої освіти : методичні рекомендації / за заг. ред. І.В. Удовиченко. Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. 132 с. URL: <https://surl.lu/ljybln>
2. Діагностика та компенсація освітніх втрат у загальній середній освіті України : методичні рекомендації / кол. автор.; за загальною редакцією О.М. Топузова; укл. М.В. Головка. [Електронне видання]. Київ : Педагогічна думка, 2023. 187 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2023/10/Osvitni_vtraty.pdf
3. Електронна бібліотека: сайт ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». URL: <https://lib.imzo.gov.ua/>
4. Куферок корисних застосунків: сайт Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. URL: <https://surl.lu/eblwbd>
5. Нова українська школа: як заохотити учнів читати українську літературу. Робочі сторінки для уроків позакласного читання, 5-6 класи / укладач Н.М. Котляренко. Кропивницький : КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2023. 144 с. URL: <https://znayshov.com/FR/26774/917.pdf>
6. Організація компетентісно орієнтованого навчання української літератури в ліцеї : методичні рекомендації / Яценко Т.О., Дячок С.О., Головченко Н.І. [Електронне видання]. Київ: КОНВІ ПРИНТ, 2021. 69 с. URL: <https://surl.lu/adneej>
7. Організація освітньої діяльності в закладах освіти Сумської області в 2023-2024 навчальному році : методичні рекомендації / за заг. ред. І.В. Удовиченко. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2023. 224 с. URL: <https://surl.lu/ipplrm>
8. Організація освітньої діяльності в закладах освіти у 2024-2025 навчальному році: методичні рекомендації / за заг. ред. І.В. Удовиченко. Суми : ФОП Цьома С.П., 2024. 256 с. URL: <https://surl.lu/jbvnhx>
9. Подолання освітніх втрат з української мови та літератури в 5-11 класах. Методичні рекомендації та приклади уроків. Київ, 2023. 57 с. URL: <https://surl.li/nhwdiq>
10. Українська література. 5 клас: експрес-курс подолання освітніх втрат: практичний poradnik; за заг. ред. Т.О. Яценко / автори: Т.О. Яценко, І.А. Тригуб, О.А. Слижук. Київ : Педагогічна думка, 2023. 58 с. URL: <https://surl.li/sinhhd>
11. Формування читацької грамотності учнів 5-6 класів на уроках української літератури: методичний посібник. [Електронне видання] / Яценко Т.О., Слижук О.А. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2024. 147 с. URL: <https://znayshov.com/FR/31422/958.pdf>

КЛЮЧОВІ АКЦЕНТИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА «УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА»

Базові знання: спрямовано на досягнення належного рівня сформованості вміння читати й усвідомлювати прочитане, на розвиток інтересу до художньої літератури, до читання загалом, розкриття за допомогою літератури національних і загальнолюдських цінностей, на формування гуманістичного світогляду особистості, розширення її культурно-пізнавальних інтересів; на виховання поваги до звичаїв, традицій українського народу, толерантного ставлення до культури інших народів.

Формування цілісного уявлення про літературу як про важливий складник національної культури, підвищення загального рівня культури майбутнього національно свідомого покоління, розвиток його творчого, інтелектуального потенціалу, вироблення здорового, повноцінного світогляду, у якому переважатимуть критерії толерантності й патріотизму (ДСБЗСО).

Вивчення навчального предмета може відбуватися за навчальною програмою «Українська література. 5-9 класи» програма для загальноосвітніх навчальних закладів (2017 р.)

«Українська література. Навчальна програма для 10-11 класів» (Профільний рівень).
Українська література. Навчальна програма для 10-11 класів (Рівень стандарту).

Розвиваємо навички читацької діяльності; удосконалюємо вміння діалогічної взаємодії з текстом, вміння аналізувати й інтерпретувати художні твори; формуємо здатність опановувати та орієнтуватися у світі літератури, розрізняти явища високого мистецтва і низькопробної культури

Формулюємо очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності термінами компетентнісного підходу:
учень називає, формулює, записує, наводить приклади, розпізнає, розрізняє, описує, аналізує, порівнює, планує, усвідомлює, критично ставиться, оцінює, обґрунтовує, робить висновки, висловлює судження

Навчання української літератури у 9, 10-11 класах здійснюється відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (2011 р.)

Формуємо читацьку культуру в учнів, вміння розрізняти явища високохудожньої та «масової» культури

Вивчаємо, разом із учнями, зміст української літератури, сприяємо засвоєнню й систематизації основних літературознавчих понять як засобу повноцінного сприйняття, прочитання й інтерпретації художнього тексту

Розвиваємо вміння працювати з різними видами інформації, зокрема й електронними, здійснювати пошуково-дослідницьку діяльність (знаходити, сприймати, аналізувати, оцінювати, систематизувати, зіставляти різноманітні факти та відомості)

ЧЕК-ЛИСТ УЧИТЕЛЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА «УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА»

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА (9 клас) _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	ПІДРУЧНИК ДЛЯ 9 кл. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	ДИДАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДЛЯ 10-11 класу _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	ПІДРУЧНИК ДЛЯ 10-11 кл. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	ДИДАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____

ЦИФРОВІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ

НАВЧАЛЬНА(-НІ) ПЛАТФОРМИ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	ВІРТУАЛЬНА (-НІ) ЕКСКУРСІЯ (-Ї) _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	ОНЛАЙН- ІНСТРУМЕНТИ / РЕСУРСИ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____

НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ «ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА»

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПІД ЧАС ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

1. Використання цифрових освітніх ресурсів у процесі навчання учнів закладів загальної середньої освіти : методичні рекомендації / за заг. ред. І.В. Удовиченко. Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. 132 с. URL: <https://surl.lu/jykspd>
2. Електронна бібліотека: сайт ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». URL: <https://lib.imzo.gov.ua/>
3. Зарубіжна література (універсальний електронний посібник-хрестоматія): посібник для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / О.О. Ісаєва, Ж.В. Клименко, А.О. Мельник, О.К. Бицько. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019. URL: <https://surl.lu/fzvfia>
4. Методична платформа до підручника «Зарубіжна література. 5 клас» авторського колективу під керівництвом О. Ніколенко. Київ : ВЦ «Академія». 2022. URL: <https://www.5klas.com.ua/>
5. Куферок корисних застосунків: сайт Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. URL: <https://surl.li/lqazqy>
6. Онлайн-платформа «Джонатан» до підручника «Зарубіжна література. 8 клас» авторського колективу під керівництвом Ольги Ніколенко. Київ : ВЦ «Академія». 2025. URL: [Головна | Джонатан](#)
7. Онлайн-платформа «Емма» до підручника «Зарубіжна література. 6 клас» авторського колективу під керівництвом О. Ніколенко. Київ : ВЦ «Академія». 2023. URL: <https://academia-nikolenko-6klas.com.ua/>
8. Онлайн-платформа до підручника «Література (українська та зарубіжна) 8 клас» авторського колективу під керівництвом Ольги Ніколенко. Київ : ВЦ «Академія», 2024. URL: <https://chervona-ruta-academia.com.ua/8-klas/>
9. Онлайн-платформа «Плейтен» до підручника «Зарубіжна література. 7 клас» авторського колективу під керівництвом О. Ніколенко. Київ : ВЦ «Академія». 2024. URL: <https://academia-pc.com.ua/bez-rubriki/zarubizhna-literatura-7-klas>
10. Організація освітньої діяльності в закладах освіти Сумської області в 2023-2024 навчальному році : методичні рекомендації / за заг. ред. І.В. Удовиченко. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2023. 224 с. URL: <https://surli.cc/taxjkd>
11. Організація освітньої діяльності в закладах освіти у 2024-2025 навчальному році: методичні рекомендації / за заг. ред. І.В. Удовиченко. Суми : ФОП Цьома С.П., 2024. 256 с. URL: <http://ir.soippo.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/547>
12. Нова українська школа: путівник для вчителя 5-6 класів : навчально-методичний посібник / за ред. А.Л. Черній ; відп за вип. В.М. Салтишева. Рівне : РОІППО, 2022. 168 с. URL: <https://surl.li/flojnz>
13. Розвиток медіакомпетентності учнів на уроках зарубіжної літератури : науково-методичний посібник / укладачі : О.М. Казакова, Г.В. Пономаренко. Миколаїв : ОІППО, 2021. 240 с. URL: <https://surl.lu/srgvvq>

КЛЮЧОВІ АКЦЕНТИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА «ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА»

Базові знання: з літературних напрямів і течій (їх характерні риси, основні ідеї, представників); взаємозв'язок літературних епох із соціально-історичним контекстом, філософськими течіями тощо; поглиблення знань із теорії літератури, використання їх у процесі дослідження творів, розвиток теоретичного мислення учнів і формування навиків критичного аналізу літературних явищ; увиразнення українського контексту творів зарубіжної літератури через залучення широких міжкультурних і міжлітературних зв'язків, фактів про культурні події країни, пов'язані з літературними творами, висвітлення теми України у творчості зарубіжних письменників поглиблення культурно-пізнавальних інтересів учнів, усвідомлення ними ключової ролі художньої літератури в сучасному світі, націєтворчої функції художнього перекладу, ролі вітчизняних майстрів перекладу в духовному поступі України; виховання в учнів поваги до культурних надбань українського та інших народів, формування творчої особистості громадянина України з високим рівнем загальної культури, гуманістичним світоглядом, активною життєвою позицією, національною свідомістю (ДСБЗСО).

ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА ВІДБУВАЄТЬСЯ ЗА ДОПОМОГОЮ: формування літературної компетентності, розвиток умінь і навиків володіння учнями українською мовою, використання різних видів мовленнєвої діяльності, володіння основами культури усного і писемного мовлення; формування розуміння літературознавчих понять і термінів; усвідомлення загальнолюдських цінностей та проблем; формування базових навиків літературного аналізу та інтерпретації тощо.

**ЧЕК-ЛИСТ
УЧИТЕЛЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА «ЗРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА»**

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
(9 клас)**

**ПІДРУЧНИК
ДЛЯ 9 кл.**

ДИДАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ДЛЯ 10-11 класу**

**ПІДРУЧНИК
ДЛЯ 10-11 кл.**

ДИДАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

ЦИФРОВІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ

**НАВЧАЛЬНА(-НІ)
ПЛАТФОРМИ**

**ВІРТУАЛЬНА (-НІ)
ЕКСКУРСІЯ (-Ї)**

**ОНЛАЙН-
ІНСТРУМЕНТИ /
РЕСУРСИ**

НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ «ІНОЗЕМНА МОВА»

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПІД ЧАС ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

1. Використання цифрових освітніх ресурсів у процесі навчання учнів закладів загальної середньої освіти : методичні рекомендації / за заг. ред. І.В. Удовиченко. Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. 132 с. URL: <https://surl.lu/ztkyfs>
2. Електронна бібліотека: сайт ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». URL: <https://lib.imzo.gov.ua/>
3. Куферок корисних застосунків: сайт Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. URL: <https://surl.li/ivtuss>
4. Лисогор Л., Берендєєв С, Косенчук Ю. Використання електронних освітніх матеріалів у освітньому процесі: сучасні підходи і технології Нової української школи. Випуск 1 : Навчально-методичний посібник. Київ : 2023. 117 с. URL: <https://surl.li/yerxek>
5. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи (Англійська мова. Німецька мова. Французька мова. Іспанська мова): сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://surl.li/cojakd>
6. Навчально-методичні посібники для педагогічних працівників. Учителі Іноземних мов: сайт «ЗНАЙШОВ». URL: <https://surl.li/sqiazy>
7. Організація освітньої діяльності в закладах освіти Сумської області в 2023-2024 навчальному році : методичні рекомендації / за заг. ред. І.В. Удовиченко. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2023. 224 с. URL: <https://surl.lt/oypjxe>
8. Організація освітньої діяльності в закладах освіти у 2024-2025 навчальному році: методичні рекомендації / за заг. ред. І.В. Удовиченко. Суми : ФОП Цьома С.П., 2024. 256 с. URL: <https://surl.li/siompb>
9. Посібник для вчителів англійської «Поглиблюємо розуміння віддаленого учіння та навчання». URL: <https://americancouncils.org.ua/download/sdele-teachers-guide/>
10. Рекомендації щодо організації програм з надолуження освітніх втрат. URL: <https://surl.lu/pfknqu>
10. BRITISH COUNCIL Викладання англійської мови. URL: <https://www.teachingenglish.org.uk/>
11. Goethe-Institut Україна. URL: <https://www.goethe.de/ins/ua/uk/ver.cfm>
12. Institut Francais Ukraine. URL: <https://institutfrancais-ukraine.com/presentation>
13. 40 підручників з англійської мови, що можна завантажити в Інтернеті безкоштовно. URL: <https://osvitaua.com/2015/10/22057/>
14. Easy-online-german.com URL: <https://surl.lt/puuntt>
15. Cornelsen. URL: <https://surl.li/zwtclq>

КЛЮЧОВІ АКЦЕНТИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Базові знання: оволодіння учнями іншомовним досвідом, що забезпечує сформованість у них іншомовної комунікативної компетентності на рівні незалежного користувача (рівень B1 або B2 за Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти (CEFR), у залежності від рівня програми; оволодіння другою іноземною мовою – рівень A2+) (ДСБЗСО).

Друга іноземна мова вивчається в класах: з поглибленим вивченням іноземної мови; білінгвальні класи; класи з вивченням двох іноземних мов.

Навчання іноземним мовам у 9 класі здійснюється відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (2011 р.)

Мінімальна кількість годин на тиждень визначається закладом освіти відповідно до профілю навчання (ТОП для закладів загальної середньої освіти II ступеня (2018 р.)

Навчання іноземним мовам у 10-11 класах здійснюється відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (2011 р.)

Мінімальна кількість годин на тиждень визначається закладом освіти (ТОП для закладів загальної середньої освіти III ступеня (2025 р.)

Реалізуємо компетентнісний підхід, фокусуючи увагу на формуванні ключових та предметній компетентностей (учні мають не тільки знати мову, а й вміти її застосовувати в реальних життєвих ситуаціях). Розробляємо завдання, що вимагають від учнів використання мови для автентичних цілей (вирішення проблем, висловлення думок, ведення переговорів та співпраця, а не лише запам'ятовування словника чи граматичних правил). Проектне навчання та комунікативні види діяльності є ключовими

Індивідуалізуємо та диференціюємо навчання. Ураховуємо різні рівні підготовки та інтереси учнів. Пропонуємо різнорівневі завдання, створюємо можливості для вибору тем і видів діяльності. Важливо забезпечити підтримку для тих, хто потребує допомоги, і водночас пропонувати виклики для сильніших учнів, стимулюючи їхній подальший розвиток. Це може бути робота в малих групах, парна робота, індивідуальні проекти

Використовуємо сучасні цифрові технології та онлайн-ресурси. Ефективно інтегруємо інформаційно-комунікаційні технології в освітній процес. Це можуть бути освітні платформи, інтерактивні вправи, онлайн-словники, ресурси для вивчення граматики, аудіо- та відеоматеріали. Заохочуємо учнів використовувати мобільні додатки для вивчення мови, а також брати участь в онлайн-проектах чи вебінарах, що розширять їхні можливості для практики та доступу до актуальної інформації

Формуємо комунікативну компетентність (аудіювання, говоріння, читання, письмо та медіація). Розробляємо завдання, що вимагають від учнів виступати в ролі посередників, інтерпретуючи та передаючи інформацію, прояснюючи непорозуміння та пояснюючи концепції через мовні та культурні бар'єри. Це можуть бути рольові ігри, узагальнення складних текстів для іншої аудиторії або пояснення культурних нюансів

Розвиваємо критичне мислення та креативність. Заохочуємо учнів не лише відтворювати інформацію, а й аналізувати її, висловлювати власні судження, порівнювати, оцінювати. Завдання можуть включати: обговорення проблемних питань, написання есе-роздумів, створення презентацій, проектів, де учні досліджують цікаві для них теми іноземною мовою, розвиваючи при цьому креативність у виборі форм подачі матеріалу

Формуємо соціокультурну компетенцію та міжкультурну комунікацію. Окрім знання мови, учні мають розуміти культурний контекст її використання. Акцентуємо увагу на вивченні традицій, звичаїв, цінностей, стереотипів країн, мова яких вивчається. Організовуємо дискусії про міжкультурні відмінності, симуляції реальних міжкультурних ситуацій, що допоможе учням бути більш толерантними та ефективними у спілкуванні з носіями мови

ЧЕК-ЛИСТ УЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА (9 клас)	ОБРАНИЙ АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ ПІДРУЧНИКА ДЛЯ 9 кл.	ДИДАКТИЧНІ ПОСІБНИКИ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДОДАТКОВО ДЛЯ 9 кл.
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДЛЯ 10-11 класу	ОБРАНИЙ АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ ПІДРУЧНИКА ДЛЯ 10-11 кл.	ДИДАКТИЧНІ ПОСІБНИКИ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДОДАТКОВО ДЛЯ 10-11 кл.

ЦИФРОВІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ

НАВЧАЛЬНА(-НІ) ПЛАТФОРМИ	ВІРТУАЛЬНА (-НІ) ЕКСКУРСІЯ (-Ї)	ОНЛАЙН-ІНСТРУМЕНТИ/ РЕСУРСИ